

Nr 442

Av herrar **Lundström** och **Stefanson**, om viss utredning rörande luftfartsverket.

(Lika lydande med motion nr 521 i Andra kammaren)

I bilaga 8 till årets statsverksproposition redogöres för transportverksamheten och därmed sammanhängande statliga investeringar och kostnader.

Departementschefen anför vad beträffar luftfarten följande: "För nästa budgetår har luftfartsstyrelsen beräknat underskottet för luftfartsverket till drygt 21 mkr. Vid prövningen inom kommunikationsdepartementet av luftfartsstyrelsens förslag rörande luftfartsfondens underskott har en restriktiv bedömning av utgifterna ansetts ofrånkomlig. Möjliga kostnadsbesparingar och rationaliseringsåtgärder i förening med en ej oväsentlig avgiftshöjning har därvid ansetts kunna skapa förutsättningar för en sänkning av underskottet till 15 mkr. för nästa budgetår."

Självfallet är det nödvändigt att alla möjliga kostnadsbesparingar iakttages och luftfartsfondens underskott därmed i möjligaste mån nedpressas. Motiven härför är dock icke självklara och tillvägagångssättet ingalunda betydelselöst.

Departementschefen varslar om "en ej oväsentlig avgiftshöjning" varmed torde avses ytterligare pålagor på bl. a. det reguljära inrikesflyget.

Luftfartsstyrelsen liksom tidigare motionärer har yrkat på en grundlig omprövning av den ekonomiska målsättningen för luftfartsverket. Som motiv härför har bl. a. anförts att den nuvarande målsättningen är orealistisk, vilket också kunnat konstateras år efter år.

Det har också från olika håll framhållits det orättvisa uti att luftfarten och då särskilt det reguljära inrikesflyget skall ikläda sig kostnadsansvar för sådana allmänna tjänster, som exempelvis sjöfarten och andra näringsgrenar är befriade ifrån. För luftfartens vidkommande åsyftas här bl. a. flygsäkerhetstjänsten och därmed sammanhängande allmänna tjänster, som ju i hög grad också berör det allmänna, icke minst den militära sidan och därmed landets försvarsberedskap.

Det är uppenbart att den avgjort största delen av underskottet i luftfartsfonden kan hänföras till kostnader som står i samband med utrikesflyget. Härvidlag torde den mycket omdiskuterade lösningen med storflygplatsen i Arlanda utgöra den största belastningen. Departementschefen anför härom följande: "Den snabba flygtekniska utvecklingen har för luftfartsverkets del nödvändiggjort omfattande och kostnadskrävande investeringar bl. a. för jettrafiken. Då en i och för sig berättigad höjning av utgifterna hittills av olika skäl ansetts böra uppskjutas har under de senaste åren ökade underskott måst upptagas för luftfartsverket."

I fråga om inrikesflyget sägs i statsverkspropositionen vidare: "Kostnaderna för upprustningen av de inrikes flygplatserna har för statens del under de senaste åren kunnat begränsas till ca 10 mkr. per år genom att bidrag från lokala intressenter i stor utsträckning förekommit."

Det bör härvidlag uppmärksammas att inte minst berörda kommuner fått lov att satsa betydande belopp på flygplatser och anläggningar, som staten sedan med äganderätt övertagit. Härtill kommer att många kommuner dessutom lämnar årliga driftbidrag till staten för dessa flygplatser. Dessa investeringar och årliga kostnader har kommunerna påtagit sig därför att man ansett det så värdefullt att få i gång inrikesflyget.

Det reguljära inrikesflyget inom landet har länge varit eftersatt till men för näringslivet och allmänheten. Den utbyggnad som nu skett de allra senaste åren har därför hälsats med stor tillfredsställelse. Det är också ett allmänt önskemål att inrikesflyget får ökad utbredning och turtäthet för att därigenom kunna ge en bättre service. Den statliga trafik- och avgiftspolitikerna får givetvis icke lägga hinder i vägen härför. Risk synes föreligga att de statliga avgifterna medför en så hård kostnadsbelastning på inrikesflyget att biljettpriserna blir prohibitiva med indragning av redan etablerade flyglinjer som följd.

Vi är medvetna om att Kungl. Maj:t uppdragit åt statskontoret att göra en översyn av luftfartsverkets organisation, kostnader och intäkter. Denna utredning tar dock icke sikte på frågan om luftfartsverkets ekonomiska målsättning och kostnadsansvar.

Det är därför nödvändigt att vid sidan av statskontorets granskning en omprövning av mer omfattande art snarast kommer till stånd för att förhindra en annars möjlig snedvridning av utvecklingen inom landets transportväsen. En grundlig och allsidig prövning bör i vart fall kunna skingra den oklarhet som nu synes råda i fråga om kostnadsansvar i här berörda hänseenden. Ett klarläggande är också nödvändigt med hänsyn till nödvändiga dispositioner bl. a. hos kommuner och landsting samt flygföretagen för den framtida utvecklingen på flygets område. I avvaktan på resultatet av denna utredning bör några sådana åtgärder som medför ökad kostnadsbelastning för i vart fall det reguljära inrikesflyget icke vidtagas.

Med hänsyn härtill hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om tillsättandet av en parlamentarisk utredning av det svenska luftfartsverkets ekonomiska målsättning och kostnadsansvar och att utredningen måtte bedrivas med skyndsamhet.

Stockholm den 26 januari 1962

Birger Lundström

Stig Stefanson